

act

IMODIG

LÆRERVEJLEDNING

**DILEMMA
KAN DINE
ELEVER TILGIVE
MORD?**

**ARBEJD MED
ANTI-SUPERHELTEMOD**

**BILLEDANALYSE
PÅ RUMÆNSK**

+ BREV TIL EN NY ELEV

+ EVALUERING MED KAMPAGNEPLAKATER

**UDNÆVN
UGENS
VEN**

INDHOLD

OM act MODIG

Om act-serien	SIDE 3
Om Røde Kors	SIDE 3
Emne og formål.....	SIDE 4
Fag og Fælles Mål.....	SIDE 4
Opbygning	SIDE 7
Læringsmål.....	SIDE 8
Oversigt over lektioner og tidsforbrug	SIDE 9

LEKTIONER

INTRODUKTION TIL TEMAET

Hvad er mod for noget?	SIDE 10
------------------------------	----------------

TEMA 1: MOD

.....	SIDE 12
'Jeg vil være en vinder!' – at have mod til at drømme Hvornår er det sværest at være en modig ven? Bliver du venner med børnesoldaten?	

TEMA 2: MOD I SKOLEN

.....	SIDE 16
Konflikter – en del af livet!	

TEMA 3: MODIGE VENNER

.....	SIDE 21
Freja blev ven med den nye pige i klassen – modet til at række hånden ud til andre! Venner viser vej Modige venner tør godt spørge ...! Mod til at tale om de svære ting Hvem er den modigste, du kender?	

TEMA 4: DE MODIGE FRIVILLIGE

.....	SIDE 27
Nicoleta skammer sig over sit hjem	

EVALUERING

.....	SIDE 30
-------	----------------

KOPIARK

Kopiark 1	Brainstorm.....	SIDE 31
Kopiark 2	Guide til billedanalyse.....	SIDE 32
Kopiark 3	Dig vs. Alexandru	SIDE 33
Kopiark 4	Din viden om Alexandru	SIDE 34
Kopiark 5	Hvornår er det sværest at være en modig ven?	SIDE 35
Kopiark 6	Konflikttrappen	SIDE 36
Kopiark 7	Spørg hinanden	SIDE 37
Kopiark 8	Venner viser vej	SIDE 38
Kopiark 9	Supergode venneråd.....	SIDE 39
Kopiark 10	En god ven	SIDE 40
Kopiark 11	Hvem er den modigste, du kender?	SIDE 41
Kopiark 12	Kære dagbog.....	SIDE 42
Kopiark 13	Hvad tænker du nu om mod?.....	SIDE 43
Kopiark 14	Læringsmål	SIDE 44

Materialet består af en elevbog, websitet rodekors.dk/skole/modig og denne lærervejledning. Materialet er målrettet 4.-7. klasse.

Materialet er gratis. Download lærervejledning på rodekors.dk/skole/modig. Her ligger elevbogen også online. Du kan også vælge at bestille elevbogen som klassesæt. Du betaler kun for porto og ekspedition. Klassesæt kan bestilles på rodekors.dk/skole/modig.

Redaktionen er afsluttet marts 2018.

Redaktion: Morten Schwarz Lausten (ansv.), Anne Marie Thirup Christiansen (forfatter og pæd. konsulent) og Lene Vendelbo / vendelbokommunikation.dk (red.)

Forsidefoto: Lene Vendelbo

Layout: Tina Schembecker, eye-on-you.com

Tryk: KLS A/S

Tak til: 5. klasse på Bagsværd Skole.

Materialet er støttet af:
Undervisningsministeriets
Udlodningsmidler.

Røde Kors
Blegdamsvej 27
2100 København Ø
skoletjenesten@rodekors.dk
rodekors.dk/skole

act

OM "ACT"-SERIEN

Magasinet "act MODIG" er en del af en serie af undervisningsmaterialer til 4.-7. klasse. De forudgående magasiner samt mange andre undervisningsmaterialer fra Røde Kors' skoletjeneste kan findes på rodekors.dk/skole.

Hvert magasin i act-serien tager et tema op, som i børnehøjde berører centrale problemstillinger rundtom i verden og i Danmark. Det er vores erfaring, at mellemtrinseleverne gerne vil handle og gøre en forskel, når de arbejder med disse emner. Act-serien er derfor handlingsorienteret i sin tilgang.

Fx lægges der op til, at eleverne arbejder med lokalmiljøet eller det sociale miljø i klassen ud fra de problemstillinger, de læser om i act-magasinerne. Materialerne i serien er udviklet, så de er humoristiske og i øjenhøjde med børnene. Vi ønsker at informere uden løftede pegefingre og i stedet lægge op til diskussion i klasseværelset og refleksion hos børnene. Til hvert magasin hører en hjemmeside, hvor eleverne kan se billeder, små film o.l.

OM RØDE KORS

Røde Kors er verdens største humanitære hjælpeorganisation. Vi hjælper i dagligdagen og under katastrofer. Fra førstehjælpskassen bag i bilen til krige på den anden side af jorden. Flere end 19 millioner frivillige i 191 lande udgør kernen i Røde Kors. Alene i Danmark er vi ca. 32.000 frivillige. Røde Kors har gennem sin 150 år gamle historie bygget på den samme idé. Vi hjælper mennesker i nød uden at skele til nationalitet, etnicitet eller religion. Vi er en neutral og upolitisk organisation, men vi har holdninger og taler de sårbare sag. I krige og konflikter hjælper vi som den eneste humanitære organisation på begge sider af konflikten.

Se evt. en kort tegnefilm om Røde Kors' historie her: youtube.com/watch?v=6Z29hkNB09A. På rodekors.dk/foredragsholder findes en foredragsholderliste, hvor I kan kontakte frivillige med henblik på at komme ud i jeres klasse og deltage i undervisningen.

EMNE OG FORMÅL

EMNE: act MODIG handler om at hjælpe, selv om det kan være svært. Det ved Røde Kors alt om. Vi hjælper nemlig alle mennesker, der har brug for hjælp – uanset hvem det er, eller hvor de kommer fra. I materialet møder eleverne blandt andet Freja, der tog mod til sig og blev ven med den nye pige i klassen, selv om de ikke kunne snakke sammen. Eleverne møder også børn fra Rumænien, som har brug for voksende venner, fordi de lever et hårdt liv. De møder også en lang række frivillige og kendte, der sætter begrebet i spil på interessante måder.

FORMÅL: Røde Kors hviler blandt andet på principperne neutralitet, upartiskhed og medmenneskelighed. Det er dem, der gør os i stand til at hjælpe millioner af mennesker hvert år. Med materialet ønsker vi, at eleverne får et indblik i de muligheder, de selv har, for at være modige og give dem en forståelse for, at det modige valg ikke altid er det, der er det populære valg, men at det alligevel kan være det rigtige valg.

Vi ønsker at gøre eleverne fortrolige med begrebet 'medmenneskeligt mod'. Det vil sige det mod, som hverdagens helte udviser, når de fx enten tager godt imod den nye pige i klassen, selv om de ikke har et fælles sprog, eller når den Røde Kors-frivillige besøger en krigsforbryder i fængslet. Der er altså tale om et mod, som aldrig bliver til en heltefigur på Netflix, men derimod det medmenneskelige mod, der kitter vores samfund sammen.

FAG OG FÆLLES MÅL

Materialet retter sig mod undervisningen på mellemtrinnet og 7. klassetrin, og opfylder grundlæggende krav i følgende fag, hvorfor der opfordres til, at materialet bruges i et **tværfagligt** forløb:

FØLGENDE FAG OG TVÆRGÅENDE EMNER ER I SPIL:

- **DANSK**
- **SUNDHEDS- OG SEKSUALUNDERVISNING OG FAMILIEKUNDSKAB**
- **ELEVERNES ALSIDIGE UDVIKLING**
- **GEOGRAFI (7. KLASSE)**
- **UNDERSTØTTENDE UNDERVISNING**

→ **DANSK**

Eleverne skal læse tekster på forskellig vis og tilegne sig nye begreber og viden, blandt andet igennem samtaler i både grupper og i plenum. De skal forberede og gennemføre præsentationer for klassen samt formulere egne synspunkter og erfaringer og øve sig i at lytte til og diskutere andres holdninger. Hovedvægten ligger på det talte sprog, men der vil også være fokus på det skrevne.

LÆSNING (5.-6. KLASSE)

→ FORBEREDELSE

FASE 1:

Færdighedsmål: Eleven kan orientere sig i tekstens dele.

Vidensmål: Eleven har viden om rubrikker, billeder, diagrammer og grafik.

→ SPROGFORSTÅELSE

FASE 1:

Færdighedsmål: Eleven kan anvende overskrifter og fremhævede ord til at skabe forståelse af tekster.

Vidensmål: Eleven har viden om ord og udtryk, der forklarer nyt stof.

FASE 2:

Færdighedsmål: Eleven kan udlede dele af ords betydning fra konteksten.

Vidensmål: Eleven har viden om ordforståelsesstrategier.

→ SAMMENHÆNG

FASE 1:

Færdighedsmål: Eleven kan vurdere teksters perspektiv på et emne.

Vidensmål: Eleven har viden om metoder til sammenligning af teksters perspektiver.

FREMSTILLING (5.-6 KLASSE)

→ PLANLÆGNING

FASE 1:

Færdighedsmål: Eleven kan bruge it- og tænkeredskaber til at få idéer.

Vidensmål: Eleven har viden om it- og tænkeredskaber til idéudvikling.

FASE 2:

Færdighedsmål: Eleven kan tilrettelægge processer til fremstilling af faglige produkter alene og i samarbejde med andre.

Vidensmål: Eleven har viden om fremstillingsprocesser.

→ FORBEREDELSE

FASE 1:

Færdighedsmål: Eleven kan konkretisere idéer gennem tænkeskrivning.

Vidensmål: Eleven har viden om tænkeskrivning, brainstorm og mindmap.

→ PRÆSENTATION OG EVALUERING

FASE 1:

Færdighedsmål: Eleven kan fremlægge sit produkt for andre.

Vidensmål: Eleven har viden om modtagerforhold.

FASE 2:

Færdighedsmål: Færdighedsmål: Eleven kan revidere sin arbejdsproces frem mod næste produktionsforløb.

Vidensmål: Eleven har viden om revision af arbejdsproces og målsætning.

→ **SUNDHEDS- OG SEKSUALUNDERVISNING
OG FAMILIEKUNDSKAB**

SUNDHED OG TRIVSEL (4.-6. KLASSE)

→ PERSONLIGE GRÆNSER

FASE 1:

Færdighedsmål: Eleven kan respektere egne og andres personlige grænser.

Vidensmål: Eleven har viden om mobning og trivsel.

→ VENSKABER

FASE 1:

Færdighedsmål: Eleven kan vurdere betydningen af gode venskaber.

Vidensmål: Eleven har viden om relationers betydning for sundhed og trivsel.

(7.-9. KLASSE)

→ RELATIONER

FASE 1:

Færdighedsmål: Eleven kan vurdere følelsesmæssige dilemmaer i relationer.

Vidensmål: Eleven har viden om følelser og relationers betydning for sundhed, trivsel og seksualitet.

→ **GEOGRAFI (7. KLASSE)**

Materialet vil berøre geografiske emner, da klassen skal forholde sig til de forskellige levevilkår, mennesker har i Rumænien og Syrien, og dermed også forholde sig til, hvorfor mennesker flytter sig fra sted til sted.

PERSPEKTIVERING

→ GLOBALISERING

FASE 1:

Færdighedsmål: Eleven kan forklare lokale levevilkårs afhængighed af globalisering.

→ **FOKUS PÅ DEN ALSIDIGE UDVIKLING**

"Alsidig udvikling øger sandsynligheden for, at eleven får lyst til at lære mere, at eleven udnytter sine læringspotentialer, og at eleven får lyst til at bidrage til den større sociale sammenhæng." (Emu.dk)

Materialet har stort fokus på elevernes alsidige og personlige udvikling:

- Mod og eget personligt mod.
- Konflikt håndtering.
- At forstå sin egen og andres rolle i en relation – fx til en klassekammerat eller god ven.
- At forstå sin egen og andres rolle i en konflikt.

→ **UNDERSTØTTENDE UNDERVISNING**

Der findes ikke selvstændige mål for understøttende undervisning. Understøttende undervisning har til formål at supplere og understøtte undervisningen i fagene. Dermed kan den understøttende undervisning anvendes bredt. Derfor anbefales det at inddrage nogle af disse timer, så vidt muligt, i forløbet.

OPBYGNING

ELEVBOG: Elevbogen på 24 sider er primært bygget op med interviews med børn fra Danmark og Rumænien. Vi besøger børnene i deres hjem, hvor de fortæller om tidspunkter i deres liv, hvor de har haft brug for, at der var en, der rakte en hjælpende hånd ud til dem. Desuden fortæller rumænske og danske børn i fælles voxpops. Her snakker de om at være modig. Det samme gør en lang række kendte mennesker. Dertil kommer en række interviews med danske frivillige, der sidder ved døende og besøger indsatte. Hvorfor gør de mon det? Desuden er det et dilemma, hvor eleverne skal tage stilling til, om de vil tilgive børnesoldaten, der har slået ihjel? Fakta er spredt ud over magasinet, så eleverne får den nødvendige faktuelle hjælp.

LÆRERVEJLEDNING:

Lærervejledningen består af en række udførlige forslag og beskrivelser af forskellige aktiviteter, som eleverne kan beskæftige sig med i forbindelse med arbejdet med elevbogen samt kopiark til brug ved de forskellige aktiviteter. Nogle lægger op til gruppearbejde i større og mindre grupper og plenumdiskussioner, andre til fysiske udfoldelser. Her finder du også beskrivelser af, hvilke fag og Fælles Mål materialet berører.

TEMAHJEMMESIDE:

På temahjemmesiden rodekors.dk/skole/modig er der mere relevant indhold i forhold til materialet herunder billedserier, en quiz og videoer.

INSPIRATION TIL SUPPLERENDE MATERIALER:

På filmcentralen.dk finder du en række korte fiktionsfilm (både realfilm og animationsfilm), der handler om at være modig og behandler emnet – at bryde grænser, at konfrontere andre mennesker, at stå ved den, man er osv. Tjek filmcentralen.dk/grundskolen/tema/tema-mod

OVERORDNEDE LÆRINGSMÅL FOR FORLØBET

- Eleven opnår viden om og kan definere forskellige former for mod.
- Eleven kan med afsæt i viden fra forløbet diskutere, hvad det vil sige at være modig.
- Eleven opnår en viden om konfliktrappen og kan diskutere, hvornår man ned- eller optrapper en konflikt mellem to parter.
- Eleven opnår en viden om og kan anvende neutralitetsbegrebet i praksis.
- Eleven opnår en viden om strategier til svære samtaler med børn, der har oplevet noget svært.
- Eleven kan drøfte, hvilke handlemuligheder man har som ven og skolekammerat, hvis man møder et flygtningebarn i Danmark.
- Eleven opnår en viden om levevilkår for fattige børn i Rumænien.
- Eleven kan med afsæt i viden fra materialet udarbejde en danskfaglig billedanalyse af fotos.
- Eleven kan give eksempler på, hvordan Røde Kors hjælper i Danmark og ude i verden.
- Eleven opnår en viden om, at frivillighed og den forskel, som tusinder af mennesker gør for andre i en sårbar situation.

OVERSIGT OVER LEKTIONER OG TIDSFORBRUG

INDHOLD	TIDSFORBRUG
INTRODUKTION	<p>Hvad er mod for noget? A) 20 min. og B) 15 min.</p>
TEMA 1: MOD	<p>Case: 'Jeg vil være en vinder!' – at have mod til at drømme A) 10 min., B) 45 min., C) 10 min. og D) 60 min.</p> <p>Hvornår er det sværest at være en modig ven? A) 30 min. og B) 15 min.</p> <p>Dilemma: Bliver du venner med børnesoldaten? 45 min.</p>
TEMA 2: MOD I SKOLEN	<p>Konflikter – en del af livet:</p> <p>1. Hvad er en konflikt for noget? 60-90 min.</p> <p>2. Trivselsopgaver A) 15 min. og B) 15 min.</p> <p>3. Neutralitetsambassadører og 'Ugens ven' Fleksibel tidsramme</p>
TEMA 3: MODIGE VENNER	<p>Freja blev ven med den nye pige i klassen – modet til at række hånden ud til andre! A) 10 min., B) 20 min. og C) 30 min.</p> <p>Venner viser vej A) 30 min. (evt. som hjemmearbejde) og B) 45 min.</p> <p>Modige venner tør godt spørge ...! Mod til at tale om de svære ting A) 15 min., B) 15-30 min. og C) 15 min.</p> <p>Hvem er den modigste, du kender? A) 10 min., B) 15 min. og C) en evt. hjemmeopgave</p>
TEMA 4: DE MODIGE FRIVILLIGE	<p>Nicoleta skammer sig sit hjem A) 45 min., B) 20 min. og C) 20 min.</p>
EVALUERING	<p>A) 20 min., B) 15 min., C) 60 min. og D) 15 min.</p>

—

HVAD ER MOD FOR NOGET?

TIDSFORBRUG: A) 20 min. og B) 15 min.

MATERIALER: Kopiark 1 og tavle.

FORSLAG TIL WEB-VÆRKTØJER: Padlet.com og Mindmeister (app).

FAG: Dansk samt fokus på 'elevernes alsidige udvikling'.

BESKRIVELSE: Som introduktion til emnet 'MODIG' skal eleverne stifte bekendtskab med begrebet, som kan have flere betydninger og anvendelser. For at komme godt i gang kan klassen starte med en indledende refleksionsopgave, hvor der reflekteres over og tales om, hvad begrebet modig egentlig kan betyde. Opgaven har dermed til formål at kickstarte elevernes for forståelse, tanker og allerede eksisterende viden om emnet, inden de kaster sig ud i arbejdet med elevbogen.

Gennem forløbet skal eleverne lære om begrebets forskellige betydninger samt den dobbelthed, der kan høre sammen med det at være modig.

Forløbet:

- giver en forståelse for det nødvendige i at hjælpe mennesker, der er såret på enten krop eller sjæl – også selv om det kan være farligt eller gøre en upopulær.
- sætter fokus på, at de modige også kan være dem, der holder sig uden for konflikter og hjælper til på sidelinjen.

LAD OS KORT KIGGE NÆRMERE PÅ ORDENE:

MOD (s), MODIG (adj.) kan have flere betydninger og kan have en både positiv og negativ betydning alt efter sammenhængen. Ordene kan forstås som:

- ikke bange for at udsætte sig for farer, løbe en risiko eller blive udsat for misbilligelse.
- en som har eller udviser mod.
- mod: En mental eller moralsk styrke til at handle eller tale i en situation, der kan være til fare eller skade for en selv.
Synonymer: Tapper, heltemodig, frygtløs, heroisk, risikovillig, vovemodig, dumdristig.

LEKTIONER

INTRODUKTION TIL TEMAET

SÅDAN GØR DU:

A)

Indledende øvelse: FØR du udleverer elevbogen, præsenteres klassen for emnet 'MODIG'. Klassen samles i plenum, og du skriver ordet MODIG på tavlen, hvorefter du spørger, hvad ordet betyder.

Brainstorm: Udlever **kopiark 1** (til hver enkelt elev), som består af en mindmap, hvor eleverne i par skriver tanker, følelser og tegner om temaet (mod/modig). Dermed får eleverne parvis mulighed for at komme med deres bud på, hvad dette svære begreb kan betyde.

- Gå derefter rundt imellem hinanden i klassen. Når du møder en, fortæller du om dig og din makkers idéer til jeres brainstorm og lytter derefter til den andens. Hvis du støder på gode idéer, så skriver du den ned under 'stjæl' på dit papir. Forsæt øvelsen, indtil der ikke er mere plads på papiret.
- Vend nu tilbage til din oprindelige makker, og tal om de idéer, I begge har stjålet. Så rettes blikket mod tavlen, hvor klassen i fællesskab kommer med bud på, hvad begrebet betyder og indebærer. Du eller en elev skriver stikord op på tavlen til en fælles mindmap (I kan evt. også gøre brug af webværktøjerne Padlet eller Mindmeister), mens diskussionen finder sted.

B)

Hvornår har du sidst været modig? Bed alle eleverne om at gemme ansigtet i armene og lukke øjnene. De har nu allerede lært, at vi kan komme vidt omkring, når vi diskuterer begreberne mod og modig. De skal nu tænke over en situation, hvor de selv synes, at de har været ret modige, mens de ligger der med lukkede øjne. Måske kan du evt. supplere med en historie fra dit eget liv. Bed eleverne åbne øjnene. De skal nu rejse sig op og finde en makker, som de kan udveksle historier med. Fortsæt aktiviteten. Saml evt. til sidst op på et par eksempler, som deles i plenum.

MOD

CASE:

'JEG VIL VÆRE EN VINDER!' – AT HAVE MOD TIL AT DRØMME

TIDSFORBRUG: A) 10 min., B) 45 min., C) 10 min. og D) 60 min.

MATERIALER: Elevbog og evt. websitet rodekors.dk/skole/modig samt kopiark 2, 3 og 4.

FORSLAG TIL WEB-VÆRKTØJER: Google Earth.

FAG: Dansk, sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab og geografi samt fokus på 'elevernes alsidige udvikling'.

BESKRIVELSE: I følgende opgaver skal eleverne møde drengen Alexandru, der er fra Rumænien. Her lever han et liv i fattigdom sammen med sin familie. Dette skal eleverne lære mere om vha. en fotoreportage og selve interviewet med Alexandru. Alexandru bliver mobbet, fordi han har lav social status, men alligevel har Alexandru mod på livet og mod til at drømme store drømme.

Der er i opgaverne særligt fokus på følgende definitioner af mod:

- modet til at turde drømme.
- modet til at tage andre i forsvar.

Måske kan dine elever finde endnu flere eksempler?

SÅDAN GØR DU:

A)

Elevbog udleveres: Skriv ordet MODIG på tavlen igen, og bed eleverne om at genfortælle, hvad begrebet betyder. Elevbogen udleveres. Der må bladres og kigges i magasinet i fem minutter uden lærerindblanding.

Derefter spørger du klassen om, hvad de lagde mærke til i elevhæftet, og hvad de forventer af forløbet. Skriv derefter jeres forventningsmål og læringsmål op på tavlen, og gennemgå dem med klassen.

B)

Billedanalyse: På side 4-7 finder I en række billeder, der hører til interviewet med den rumænske dreng Alexandru (i elevbogen er billederne beskåret. Du kan evt. finde dem i deres fulde format på rodekors.dk/skole/modig). Lad eleverne kigge godt på billederne, inden I læser historien. Analyser et af billederne i fællesskab:

TEMA 1: MOD

1. Hvad forestiller billedet?
 2. Hvad er der i forgrunden, mellemgrunden og baggrunden?
 3. Hvilke personer er med på billedet? Beskriv disse personer, så godt som du kan:
 - Hvad kan du se (påkledning, alder, køn, kropssprog, udseende, ansigtsudtryk)?
 - Hvor befinder personen sig, og hvad foretager personen sig?
 4. Er der andre vigtige ting på billedet? Giv en grundig beskrivelse.
 5. Farver: Hvilke farver ser du? Hvordan er de: Glade, triste, varme, mørke, lyse?
- Derefter deler du eleverne ud i mindre grupper. Giv hver gruppe et billede, som de nu skal have særligt fokus på. Udlever **kopiark 2**, og lad eleverne lave en dertilhørende planche.
- Fremlæg til slut for klassen.

C)

Rumænien: Vis på et verdenskort eller en interaktiv tavle, hvor Rumænien er placeret i forhold til Danmark. Hvilket slags land er det? Hvilket sprog taler man der? Ved eleverne noget om Rumænien i forvejen?

VIDEN - RUMÆNIEN

- Der bor 21,4 millioner mennesker i Rumænien.
- Landet er et af de fattigste medlemslande i EU.
- 22,2 procent af indbyggerne lever under fattigdomsgrænsen (under 200 RON (340 kr.) pr. familiemedlem pr måned).
- 14 procent (3 millioner) lever i absolut fattigdom.

Årsagerne til fattigdommen er blandt andet, at der er mangel på jobs til en ordentlig løn. Jobbene finder ikke vej til Rumænien, fordi virksomhederne ikke kan finde tilstrækkeligt med ordentligt uddannet arbejdskraft. Kvaliteten af uddannelse er nemlig blevet voldsomt forværret siden Murens fald. Det anslås, at 40 procent af alle 15-årige i landet har problemer med at læse. Den del af befolkningen, som har ressourcerne og får en god uddannelse, søger i stadig højere grad ud af landet og til jobs i blandt andet Vesteuropa. Kilde: Eurostat.

D)

Læs interview: Eleverne læser parvis interviewet 'Jeg vil være en vinder!'. Når eleverne har læst, skal de formulere tre-fem undringsspørgsmål til historien. Saml dernæst op på disse spørgsmål i plenum.

Diskussionscirkel: Del eleverne i to lige store grupper. Gruppe 1 stiller sig i en cirkel med ryggen ind mod midten af cirklen. Gruppe 2 fordeler sig foran dem, der allerede står i en cirkel. Diskuter dernæst følgende spørgsmål (lad eleverne rotere løbende rundt, så de får mulighed for at møde flere samtalemakere):

1. Hvordan har denne historie noget med mod/modig at gøre?
2. Hvem udviser mod?
3. Kom med eksempler, og uddyb dit svar.

Arbejd her videre med elevernes svar, så de får begrundet deres holdninger.

Venn-diagram: Udlever derefter **kopiark 3**, som består af et Venn-diagram. Nu skal eleverne se nærmere på, hvad de har tilfælles med rumænske Alexandru. De skal også undersøge, hvor de er forskellige. Efterfølgende kan der sammenlignes med sidemakkeren.

Spørgsmål til interviewet: Eleverne skal nu arbejde videre med historien om Alexandru. To og to skal eleverne nu svare skriftligt på en række spørgsmål (brug **kopiark 4**).

VOXPOP:

HVORNÅR ER DET SVÆREST AT VÆRE EN MODIG VEN?

TIDSFORBRUG: A) 30 min. og B) 15 min.

MATERIALER: Elevbog og kopiark 5.

FAG: Dansk, sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab samt fokus på 'elevernes alsidige udvikling'.

BESKRIVELSE: På side 8-9 i elevmagasinet finder I en voxpop. Her er spørgsmålet: Hvornår er det sværest at være en modig ven? I voxpoppen svarer både rumænske og danske børn på spørgsmålet. Voxpoppen kan bruges til at sætte tanker i gang hos eleverne: Er der nogen ligheder mellem danske børn og børn fra andre dele af verden, når det kommer til følelser, der drejer sig om venskab og mod?

SÅDAN GØR DU:

A)

Voxpop-diskussion: Klassen læser voxpoppen med børnenes svar. Forklar eleverne, hvad en voxpop er, og hvad metoden kan bruges til.

Herefter diskuteres de forskellige svar:

1. Er der forskel på de danske og rumænske børns svar (forskelle/ligheder)?
2. Er der et mønster i børnenes svar?
3. Hvad kan du selv nikke genkendende til?

Elevernes egne svar: Hver elev skal nu selv svare skriftligt på spørgsmålet "Hvornår er det sværest at være en modig ven?" og skal på bedste vis forklare og uddybe sit svar for klassen i en samtalerunde i klassen:

Du deler klassen i to og placerer dem i to lange rækker, hvor de kigger på hinanden. Eleverne får nu et minut til at gennemgå hinandens svar. Efter hver runde rykker en elev fra den ene række ned i den anden ende, og resten af rækken tager et skridt til venstre, således at de hele tiden får en ny samtalepartner. Saml op på elevernes svar.

B)

Udlever kopiark 5, og lad nu eleverne skrive deres svar ned. Måske har nogen ændret mening efter samtalerunden (og det er også helt okay)? Hæng evt. klassens helt egen klasse-voxpop op i klassen.

VIDEN -VOXPOP

En voxpop er et format med spørgsmål og svar – et slags miniinterview, der gengives i kort form. Betegnelsen voxpop stammer fra det latinske vox populi = folkets stemme.

DILEMMA:

BLIVER DU VENNER MED BØRNESOLDATEN?

TIDSFORBRUG: 45 min.

MATERIALER: Elevbog.

FAG: Dansk og geografi.

BESKRIVELSE: På side 10-11 i elevbogen bliver eleverne præsenteret for et svært dilemma: Er det muligt at tilgive en børnesoldat, der har slået ihjel og begået grimme forbrydelser? Hvilke argumenter findes der for at tilgive, og hvilke findes der imod den svære tilgivelse? Hvornår er det modigt at tilgive, og hvornår er det modigt at lade være?

SÅDAN GØR DU:

Dilemma: Genopfrisk begreberne MOD og AT VÆRE MODIG. Hvilke definitioner af ordet har I lært om?

- Læs dilemmaet godt igennem i fællesskab.
- Hvad er et dilemma egentligt for noget? Tal også gerne med klassen om, hvad en børnesoldat er.

Fremlægelse: Del eleverne ud i små grupper på tre til fire. Gruppen skal nu sammen gennemgå og læse dilemmaet endnu en gang. Derefter diskuteres dilemmaet, og gruppen skal træffe et vanskeligt valg. Efter 15-20 minutter samler du klassen, og hver gruppe fremlægger på skift deres tanker, overvejelser og argumenter.

Line of decision: Eleverne stiller sig op i et spektrum fra helt enig til helt uenig på baggrund af dine spørgsmål. Under øvelsen er det fint, hvis der stilles opklarende spørgsmål. Det er også vigtigt at fortælle eleverne, at man selvfølgelig kan ændre mening eller ikke have lyst til at sige sin mening. På den måde holdes de ikke personligt ansvarlige for deres valg af ståsted.

1. Kan børnesoldaten tilgives (hvorfor/hvorfor ikke)?
2. Har du stået i en situation, hvor det var svært, om du skulle tilgive eller ej?
3. Har du stået i en situation, hvor du hjalp venner eller klassekammerater ud af en konflikt?

Du kan evt. tilføje eller lade eleverne tilføje flere spørgsmål.

Røde Kors: Slut opgaven af med at diskutere Røde Kors' rolle i dilemmaet, og fortæl om Røde Kors' rolle ude i verden.

Vis eleverne denne korte film om Røde Kors:

[youtube.com/watch?time_continue=32&v=mHYT6R8OH4U](https://www.youtube.com/watch?time_continue=32&v=mHYT6R8OH4U)

VIDEN – OM RØDE KORS

Røde Kors hjælper mennesker på begge sider af konflikten og i de fjerneste egne af verden.

Uden hensyn til nationalitet, religion eller politiske holdninger. Vi er en neutral organisation, der er uafhængig af partipolitik. Men vi har holdninger og taler de sårbarens sag.

• Røde Kors er verdens største humanitære organisation med 17 millioner frivillige i 191 lande. Vi er en del af dit lokalsamfund, uanset hvor du bor. Alene i Danmark er vi flere end 30.000 frivillige.

LEKTIONER

TEMA 2: MOD I SKOLEN

KONFLIKTER - EN DEL AF LIVET!

TIDSFORBRUG: Dette vil variere, alt efter hvordan du griber trivselsarbejdet an. Forløbet indeholder tre delelementer:

1. Hvad er en konflikt for noget (og hvordan kan vi løse dem)? 60-90 min.
2. Trivselsopgaver: A) 15 min. B) 15 min.
3. Neutralitetsambassadører og 'Ugens ven'. Varierende tidsforbrug.

BESKRIVELSE: Konflikter mellem os mennesker er naturlige. De kan opstå overalt, hvor der er kontakt og relationer. De kan opstå på mikro- og makro-niveauer, mellem mennesker og mellem lande osv. Konflikter mellem mennesker i det daglige kan være positive, i den forstand at de kan gøre os klogere på vores egne og andres grænser, behov og holdninger. Konflikter kan på den måde være lærerige og nødvendige. Spørgsmålet er, hvordan børn bliver klogere på konflikter samt forskellen på mindre og større konflikter (eksempelvis i form af mobning)? Hvilke parter findes der i konflikter, og hvordan kommer vi godt ud af konflikter igen?

Et rart, trygt og konstruktivt klasse miljø, hvor alle trives, er vigtigt og essentielt for børn for at undgå, at der dannes grobund for mobning og ekskludering. Trivsel og konflikthåndtering er naturligvis et emne, der bør arbejdes løbende med – eksempelvis i 'klassens tid', 'Dream Time(n)' eller i den Understøttende Undervisning, afhængigt af hvordan I griber dette an på lige præcis din skole og i din klasse.

I de følgende opgaver vil der være fokus på:

1. Hvad er konflikter for noget, og hvordan kan vi løse dem?
2. Fokus på trivsel – hvordan skaber vi en rar klassestemning?
3. Neutralitetsambassadører og 'Ugens Ven'.

VIDEN - NYTTIGE LINKS TIL UNDERVISNING I KONFLIKT- HÅNDTERING

- laeringsuniverset.frederiksberg.dk/sites/laeringsuniverset/files/metodehaandbog.pdf
- livkom.dk/bag-enhver-handling-ligger-et-behov-5-smaa-film/
- bornsvilkar.dk/sites/default/files/boerns_vilkaar_trivsel_til_alle_mellemtrin.pdf
- psykiatrifonden.dk/media/216535/Mellemtrin_Skaenderier.pdf

DLG

LEKTIONER

TEMA 2: MOD I SKOLEN

1.

HVAD ER KONFLIKTER FOR NOGET (OG HVORDAN KAN VI LØSE DEM)?

TIDSFORBRUG: 60-90 min.

MATERIALER: Kopiark 6.

BESKRIVELSE: Denne indledende opgave har til formål at skabe refleksion over, hvordan vi kan agere i en konflikt. I enhver konflikt har vi mulighed for at trappe den op eller ned – og hvad er så mest modigt set med børneøjne?

Virkeligheden kan opleves helt forskelligt, når man står som to parter i en konflikt, og det er vigtigt, at eleverne lærer, at der kan være forskellige løsninger, når der skal gribes ind. I de følgende opgaver er det vigtigt, at eleverne lærer om aktiv lytning og ikke dømmer eller kommenterer på hinandens oplevelser.

SÅDAN GØR DU:

Brainstorm: Skriv ordet 'konflikt' på tavlen, og lad eleverne brainstorme med en makker: Hvad er en konflikt egentlig for noget? Skriv og/eller tegn en brainstorm. Derefter samler du op på elevernes brainstorm i plenum.

- Eleverne finder sammen med en ny makker. De skal nu fortælle om en situation, hvor der har været tale om en konflikt, de enten kender til eller selv har været en del af (fx med forældre, søskende, venner, klassekammerater osv.) Der skal ikke være tale om dybe konflikter. Derefter skriver hver enkelt elev sit eksempel ned.
- Nu finder eleverne en ny makker. De læser nu deres eksempel højt for makkeren. Derefter tales der sammen om følgende spørgsmål: Hvordan løste du konflikten? Klarede du det selv, fik du hjælp osv.?

Rollespil 1: To-tre voksne viser nu et lille rollespil for at demonstrere, hvordan man kan håndtere en konflikt uden at finde en reel og holdbar løsning:

Handling: Far står i køkkenet og er i gang med madlavningen. To børn kommer hjem. De ser begge EN appelsin i stuen. De vil begge have den og kommer op at skændes om den. Det udvikler sig, og børnene kalder hurtigt hinanden grimme ting. Faren blander sig og tager appelsinen og skærer den i to halvdele. De får en halvdel hver og bliver så sendt på hvert sit værelse. Begge går surmulende ind på sit værelse. Ingen er tilfredse med løsningen.

Konflikttrappen: Gennemgå konflikttrappen med eleverne (kopiark 6) Hvordan kan denne passe ind i fortællingen om appelsinen, og/eller passer den på andre episoder og oplevelser?

LEKTIONER

TEMA 2: MOD I SKOLEN

Rollespil 2: De voksne viser endnu engang rollespillet om de to børn og appelsinen, MEN denne gang med en ny løsning: Denne gang bruger faren et nedtrappende sprog, og han mægler mellem sine børn. Først får de mulighed for at tage en timeout, dernæst inviterer faren dem til at være med til at løse problemet vha. mægling. Børnene takker ja, og det kommer i løbet af mæglingen frem, at den ene skal bruge skallen til en kage, mens den anden skal bruge saften fra appelsinen. Altså ender det nu med en løsning, som begge børn er tilfredse med.

Afsluttende fællessnak: Hvordan kan det være, at vi mennesker havner i konflikter? Kan der komme noget godt ud af konflikter? Hvordan har I tidligere fået hjælp til at komme ud af konflikter?

Elevrollespil: Lad eleverne udarbejde små rollespil i grupper, hvor de tager udgangspunkt i en opdigtet konflikt. De skal spille helt tilfældige personer med ikke genkendelige navne (Buller og Børge fx). Lad hver gruppe få 5-10 minutter til at udarbejde og spille stykket igennem. Stykket skal kun vare et par minutter.

1) Den første gruppe spiller nu deres stykke for klassen. 2) Stykket spilles endnu engang, men nu har tilskuerne i klassen lov til at 'klappe sig ind' i rollespillet. Man må nu klappe for at stoppe skuespillet og gå op og overtage en af skuespillernes rolle. 3) Den nye skuespiller har nu mulighed for at ændre på rollespillets handling ved at spille rollen anderledes og dermed bremse konflikten fx: tage andre initiativer, ændre på sit kropssprog eller måde at tale på. Dermed får klassen mulighed for at inddrage deres viden om konfliktrappen, når mulige løsninger skal findes. 4) Du kan også lade eleverne spille stykket igennem flere gange, hvis der er flere bud på løsninger. Prøv dem af i fællesskab, og slut hvert rollespil af med en snak om løsningerne. Hvordan virker de og hvorfor?

2.

TRIVSELSOPGAVER

TIDSFORBRUG: A) 15 min. og B) 15 min.

MATERIALER: Kopiark 7.

BESKRIVELSE: De følgende to øvelser går ud på at hjælpe eleverne til både at sætte pris på deres egne kvaliteter og styrker og deres klassekammeraters. At lære hinanden at kende på dette plan kan skabe bedre betingelser for fremtidige konfliktløsninger. Hyppige klassemøder, hvor trivsel diskuteres, og der er mulighed for leg og latter, virker forebyggende på dybe og alvorlige konflikter.

LEKTIONER

TEMA 2: MOD I SKOLEN

A)

Kender du dine klassekammerater?

SÅDAN GØR DU:

Spørgeark: Udlever **kopiark 7**, som består af et spørgeark (Spørg hinanden ...). Eleverne går rundt blandt hinanden i klassen og finder en kammerat, der kan svare på et af spørgsmålene. Svaret skrives ned, hvorefter eleven finder en ny makker. Det er naturligvis hensigtsmæssigt at opfordre eleverne til at tale med andre end 'bedsteveninden' – øvelsen handler om at lære hinanden (så mange som muligt) endnu bedre at kende.

Opsamling: Når eleverne har udfyldt kopiarkene, samler du dem i en rundkreds, hvor I samler op på øvelsen:

1. Lærte du noget nyt om nogen her i klassen?
2. Var der noget, der overraskede dig?
3. Fandt du noget, som du har tilfælles med andre her i klassen?

B)

Rundkredsfortællinger

SÅDAN GØR DU:

Stil jer i en stor rundkreds. Fortæl klassen, at du nu vil stille dem en række spørgsmål. Efter hvert spørgsmål lukker alle øjnene i og tænker over, hvad de gerne vil svare. Så tager I sammen en runde, hvor alle svarer på spørgsmålet (så godt som de nu kan) en efter en. Man lytter aktivt uden at afbryde osv. Således fortsætter I aktiviteten.

Spørgsmål:

1. Hvad er din livret?
2. Hvad er dit yndlingsfag?
3. Hvad kan få dig til at grine?
4. Hvad er en god skoledag for dig?
5. Hvad er en god klasse for dig?
6. Hvordan kan du være en god klassekammerat?
7. Hvad kan du godt lide at lave med dine venner?
8. Hvad skal du øve dig på her i skolen?
9. Hvordan trøster du en klassekammerat?

VIDEN - INSPIRATION TIL TRIVSELSAKTIVITETER

<http://laeringsuniverset.frederiksberg.dk/sites/laeringsuniverset/files/metodehaandbog.pdf>

Lad dig inspirere til flere trivselsaktiviteter af følgende online-metodehåndbog. Øvelserne er udarbejdet af Dansk Center for Undervisningsmiljø (2006).

LEKTIONER

TEMA 2: MOD I SKOLEN

3.

NEUTRALITETSAMBASSADØRER OG UGENS VEN

Når der opstår konflikter, er der (som regel) to stridende parter. Andre omkring de stridende parter kan hurtigt få rollen som tilskuere eller medløbere. Muligheden for at være den, der griber ind og stiller sig imellem, er der også – ridderrollen.

Der er dog også mulighed for en neutral part, der ikke går ind og blander sig direkte eller vælger side i konflikten, og som dermed er upartisk.

SÅDAN GØR DU:

I din klasse kan du vælge at indføre begrebet ‘neutralitetsambassadører’.

Her vil en gruppe elever på skift få til opgave at være ekstra opmærksomme på konflikter eller spirende konflikter. Opleves der en optakt til en konflikt eller en igangværende konflikt, får denne gruppe elever mandat til at hejse ‘neutralitetsflaget’. Det vil sige, at de går ind imellem de stridende parter, men at de ikke vælger side. Denne type mod er ikke let, fordi den ikke udløser umiddelbar popularitet, da de fleste stridende parter ofte ønsker at sejre. Når neutralitetsambassadøren går ind i konflikten, kan resultatet i stedet være, at der ikke kommer en umiddelbar løsning, men at der kommer en grundigere diskussion af konfliktens årsag. At arbejde med neutralitetsambassadører kræver et eller flere klassemøder, hvor klassen i fællesskab bliver enige om et værdisæt, som skal hænge et tydeligt sted i klassen (og ofte gennemgås og evt. revideres). Når disse værdier først er udarbejdet, kan de nemt gå i glemmebogen, hvis der ikke løbende arbejdes med dem. Derfor udvælges neutralitetsambassadørerne på skift, og deres opgave bliver at være særligt opmærksomme på, om klassen efterlever det, som de sammen er blevet enige om. Det er naturligvis vigtigt, at eleverne bliver klædt godt på til denne rolle og forstår værdien i ikke at vælge side. Når man er neutral og bliver en tilskuer til en konflikt, risikerer man nemt at komme til at virke ligeglad. Derfor er det vigtigt, at eleverne forstår forskellen på de to begreber: at være neutral vs. at være ligeglad.

Det er naturligvis VIGTIGT, at neutralitetsambassadørerne har en form for sikkerhedsnet under sig, når der skal mægles og/eller observeres. Der skal til enhver tid være mulighed for at støtte sig til en voksen, og der bør løbende evalueres på ordningen.

VIDEN – RØDE KORS OG NEUTRALITET

Røde Kors skal opføre sig neutralt og upartisk, også selv om det indimellem er svært. Hvis Røde Kors' valgte side i en krig fx, så ville det betyde, at organisationen ikke kunne bringe nødhjælp ud til alle, men kun til civilbefolkningen hos den ene part. I sidste ende så vil det betyde, at flere mennesker ville lide. Røde Kors har altså altid menneskelig lidelse i centrum for sin hjælp.

VIDEN – BLIV KLOGERE PÅ ELEV MÆGLING

laeringsuniverset.frederiksberg.dk/sites/laeringsuniverset/files/metode-haandbog.pdf

Øvelserne i følgende online-håndbog er udarbejdet af Dansk Center for Undervisningsmiljø (2006).

Ugens ven

Du kan vælge følgende øvelse og/eller supplere med den:

Hver uge får hver elev en ‘Ugens ven’. Opgaven går ud på, at man skal være særlig opmærksom på sin helt egen ‘Ugens ven’ – har vennen brug for hjælp med noget, virker vennen glad i pauserne osv? Altså skal der gøres en (lille) særlig indsats for vedkommende.

Øvelsen kræver tid og træning, men er god til at træne elevernes evne til at se, mærke og opleve hinanden. Hver uge skal der gættes på, hvem der har været ugens ven for hvem (a la nissevenner til jul), hvilket kan være svært i begyndelsen, men med tiden vil dette blive nemmere.

LEKTIONER

TEMA 3: MODIGE VENNER

CASE:

FREJA BLEV VEN MED DEN NYE PIGE I KLASSEN

- MODET TIL AT RÆKKE HÅNDEN UD TIL ANDRE!

TIDSFORBRUG: A) 10 min., B) 20 min. og C) 30 min.

MATERIALER: Elevbog.

FAG: Dansk, sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab og geografi samt fokus på 'elevernes alsidige udvikling'.

BESKRIVELSE: I følgende opgaver skal eleverne møde Freja og den syriske pige Haneen. De to piger har fundet hinanden på tværs af kulturer og sprogbarrierer og er i dag hinandens bedste veninder. Casen handler om, hvordan et fint venskab kan starte, så snart nogen har mod til at række hånden ud. Der er i opgaverne særligt fokus på følgende definitioner af mod:

- modet til at tage initiativer.
- modet til at tage imod hjælp.

Måske kan dine elever finde endnu flere eksempler?

SÅDAN GØR DU:

A)

Syrien: Skriv ordet 'MODIG' på tavlen igen, og bed eleverne om at genfortælle, hvad begrebet betyder. Vis derefter på et verdenskort eller interaktiv tavle, hvor Syrien er placeret i forhold til Danmark.

1. Hvilket slags land er det?
2. Hvilket sprog taler man der?
3. Hvorfor er mange mennesker flygtet fra Syrien eller til et andet sted inde i landet (internt fordrevne)?
4. Ved eleverne noget om Syrien i forvejen?

LEKTIONER

TEMA 3: MODIGE VENNER

B)

Læs interview: Eleverne læser parvis interviewet 'Freja blev ven med den nye pige i klassen'. Når eleverne har læst, skal de formulere tre-fem undringsspørgsmål til historien. Saml dernæst op på disse spørgsmål i plenum.

Find en makker: Lad eleverne diskutere følgende spørgsmål med en makker. Efter et minut skal de bevæge sig videre til en ny makker. Gentag gerne spørgsmålene:

1. Hvordan har denne historie noget med mod/modig at gøre?
2. Hvem udviser mod?
3. Kom med eksempler, og uddyb dit svar.

Saml til sidst klassen i en stor rundkreds, og saml op på deres svar og tanker om historien om Freja og Haneen.

C)

Spørgsmål til interviewet: Eleverne skal nu arbejde videre med historien om Freja og Haneen. To og to skal eleverne nu svare skriftligt på (nogle af) de følgende sætninger:

1. Jeg blev rørt, da ...
2. Jeg var ikke klar over, at ...
3. Jeg kom til at smile, da ...
4. Jeg blev trist, da ...
5. Jeg synes, at ...

Den varme stol: Derefter forbereder de tre til fem spørgsmål, som skal bruges til 'Den varme stol' – dvs. spørgsmål, som eleverne kunne forestille sig at spørge Freja og/eller Haneen om.

→ Herefter samler du klassen i en cirkel. Vælg et par frivillige elever, der gerne vil deltage i 'Den varme stol'. Placer en elev i midten. Resten af klassen stiller spørgsmål til eleven, der enten skal forestille sig at være Freja og/eller Haneen. Nu skal man forsøge at svare på de andres spørgsmål, som man tror, at først Freja og derefter Haneen ville have svaret. Eksempelvis:

1. Freja: Hvordan var det, da Haneen startede i din klasse?
2. Haneen: Hvordan var din første tid i den nye klasse?
3. Haneen: Hvad kan du super godt lide ved at gå i skole i Danmark?
4. Freja: Hvordan er Haneen en god ven?
5. Haneen: Hvordan er Freja en god ven?
6. Haneen: Hvad var sværest ved at starte i en dansk skole?
7. Fortsæt gerne øvelsen med dine og elevernes egne spørgsmål.

VENNER VISER VEJ

TIDSFORBRUG: A) 30 min. (kan eventuel gives for som hjemmearbejde) og B) 45 min.

MATERIALER: Kopiark 8 og evt. et stort stykke karton.

FAG: Dansk, Sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab samt fokus på 'elevernes alsidige udvikling'.

BESKRIVELSE: Venner viser vej er et Røde Kors-projekt, hvor voksne mennesker i Danmark kan hjælpe mennesker, der er flygtet til Danmark. Her får almindelige borgere mulighed for at give en hånd med. Der er mange ting, som kan virke overvældende, når man efter en voldsom oplevelse og flugt kommer til et nyt land. Læs mere her: rodekors.dk/bliv-frivillig/flygtninge-og-indvandrere/venner-viser-vej

I mange skoler kommer nye elever til fra asylcentre. Ligesom i Haneens tilfælde sluses disse børn gradvist ud i den danske grundskole, og det kan være en stor omvæltning for alle parter. Følgende opgave er et projekt, hvor eleverne skal lave en guide til, hvordan man tager sig af nye kammerater.

SÅDAN GØR DU:

A)

Brev til en ny elev: Eleverne skal her skrive et brev til en 'ny elev'. Det kan enten være en elev, der kommer fra naboskolen eller et barn fra det lokale asylcenter: Forestil dig, at der starter en ny elev i din klasse. Det kan være et barn fra en asylskole eller modtageklasse ligesom i interviewet. Hvordan ville du tage imod din nye klassekammerat? Fortæl her om din klasse. Hvad er godt at vide om lige præcis DIN klasse. Fortæl om alt det gode ved din klasse. Udlever kopiark 8.

B)

10 gyldne regler: Del eleverne ud i mindre grupper, og lad dem brainstorme og skrive ned, hvordan man er verdens bedste og modigste kammerat, samt hvordan man ville gebærde sig, hvis der startede en ny elev i klassen. Saml op i klassen, og hæng de endelige 10 gyldne regler op i klassen.

OBS. VÆR OPMÆRKSOM PÅ ...

I denne tid bliver mange flygtningebørn en del af den danske grundskole. Det er børn med voldsomme traumatiske oplevelser, som vi vil møde ude i klasserne. Men hvordan taler man med dem om dette? Når denne samtale skal tages i enten privat- eller klasseregi, kan det være en god metode at lade barnet selv fortælle om nogen, de kender, i stedet for dem selv.

LEKTIONER

TEMA 3: MODIGE VENNER

MODIGE VENNER TØR GODT SPØRGE ...! MOD TIL AT TALE OM DE SVÆRE TING

TIDSFORBRUG: A) 15 min., B) 15-30 min. og C) 15 min.

MATERIALER: Kopiark 9 og 10.

FAG: Dansk og sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab.

BESKRIVELSE: Følgende øvelser har til formål at sætte fokus på, hvordan børn kan hjælpe hinanden og dermed udvise mod, når der sker grimme eller svære ting i vores liv – store som små. Både som børn og voksne kan vi mennesker opleve, at det kan være svært at spørge ind til ting, der gør ondt. Det kræver mod at spørge ind til en ven, som har det svært. Det kræver nemlig også mod at blive afvist, og hvordan tackler vi det?

Følgende øvelser giver eleverne mulighed for at samtale om og sætte ord på, hvordan man er en rigtig god og modig ven over for dem, der har oplevet noget grimt, og over for hinanden i al almindelighed.

SÅDAN GØR DU:

A)

Spørgerunde – kender du nogen? Dette er en indledende øvelse, som kan gribes an på mange forskellige måder, alt efter hvordan din klasse er sammensat.

→ Saml eleverne i en rundkreds, og spørg dem, om de kender nogen, der har haft det svært og oplevet hårde ting på den ene eller anden måde (det kan være en skilsmisse, konflikter med venner, ulykke eller måske en i familien, der er død). Bed dem om at række hånden i vejret, hvis de kan svare ja – som lærer kender du uden tvivl bedst din klasse, så hvis nogle af eleverne sidder inde med en fortælling, der er vigtigt at få sagt højt, vurderer du her dette.

Gode venneråd: Derefter spørger du eleverne, hvad de gjorde for at hjælpe, eller om de syntes, at det var ret svært at hjælpe. Måske vidste de slet ikke, hvordan det skulle gribes an? Lad her også eleverne formulere gode råd samt beskrivelser af, hvordan man er en god ven – skriv evt. stikord ned på tavlen.

B)

Guide – sådan er du en god ven: Læs i plenum **kopiark 9**, som består af en guide til svære samtaler.

Lad derefter eleverne to og to gennemgå hvert punkt, som du samler op på i fællesskab.

Eventuelle spørgsmål til guiden:

1. Er der nogen af rådene, der undrer dig?
2. Hvad menes der med at 'undgå drama'?
3. Hvorfor skal man ikke være så bange for at spørge sin ven, om der er noget galt?
4. Hvordan mon det føles at gå rundt med sin ked-af-det-hed alene?
5. Hvorfor hjælper det tit at fortælle en anden, hvorfor man er ked af det?
6. Har du selv flere gode råd til, hvordan man er en god ven?

C)

Beskriv en god ven med adjektiver: Udlever **kopiark 10**, og bed eleverne om to og to at skrive en masse adjektiver ud fra personen på kopiarket. Adjektiverne skal beskrive, hvordan en supergod og modig ven er. Hæng derefter beskrivelserne op i klassen, så det synliggøres for alle, og bed evt. eleverne kort at fortælle om deres valg af adjektiver.

HVEM ER DEN MODIGSTE, DU KENDER?

TIDSFORBRUG: A) 10 min., B) 15 min. og C) en evt. hjemmeopgave.

MATERIALER: Elevbog, kopiark 11 og 12.

FAG: Dansk

BESKRIVELSE: I følgende opgaver skal eleverne beskæftige sig med spørgsmålet 'Hvem er den modigste du kender?'. Her skal de blandt andet læse en voxpop med kendte, der selv svarer på spørgsmålet. Du finder også en skriftlig opgave, hvor hver enkelt elev skal skrive en danskfaglig opgave, som enten kan være fiktiv eller handle om en situation fra det virkelige liv.

SÅDAN GØR DU:

A)

Voxpop: Eleverne læser voxpoppen på side 16-17 i elevbogen. Lad dem læse de forskellige kendtes svar på spørgsmålet: 'Hvem er den modigste du kender?'. Saml op på svarene i plenum, og tal sammen om, hvilke forskellige typer svar der gives. Er der nogen, som de er mest enige med?

*Obs. hjælp gerne eleverne på vej med Mette Riisager og Pernille Skippers svar, som kan være lidt svære for de yngste elever på mellemtrinnet.

B)

Elevernes egen helt: Udlever dernæst kopiark 11 til eleverne, som de arbejder med individuelt. Her skal de selv forholde sig til spørgsmålet 'Hvem er den modigste, du kender?', men også begrunde deres valg af person(er). Saml dernæst eleverne i en rundkreds og lad dem læse svarene op for hinanden – en efter en. Hav også gerne selv et svar klar.

C)

Kære dagbog – skriftlig opgave: Eleverne skal nu lave en mindre skriftlig opgave, hvor de skriver om eller digter en fortælling om en episode, hvor nogen udviste mod. Udlever kopiark 12 og gennemgå den i klassen, inden eleverne begynder at skrive. Aftal selv en deadline med klassen for denne opgave.

CASE:

NICOLETA SKAMMER SIG OVER SIT HJEM

TIDSFORBRUG: A) 45 min., B) 20 min. og C) 20 min.

MATERIALER: Elevbog og smartboard eller kort.

FAG: Dansk

BESKRIVELSE: Følgende opgaver behandler emnet 'frivillighed til at hjælpe andre'. I Røde Kors' regi findes der mange muligheder for at hjælpe til som frivillig, hvilket der findes eksempler på i elevmagasinet. En organisation som Røde Kors er afhængig af, at frivillige står klar til at hjælpe mennesker i sårbare situationer, da disse i kraft af deres tid, lyst, overskud og medmenneskelighed har mulighed for at gøre en forskel for andre.

I interviewet med Nicoleta skal vi endnu engang til Rumænien. Her møder vi den fattige rumænske pige Nicoleta, der får mere mod på livet af de frivillige på det lokale Røde Kors fritidshjem.

Der er i opgaverne særligt fokus på følgende definitioner af mod:

- modet til at hjælpe andre (som frivillig).
- modet til at tage imod hjælp.
- at få mod på livet.

Måske kan dine elever finde endnu flere eksempler?

SÅDAN GØR DU:

A)

Vi skal nu tilbage til Rumænien. Tal kort med klassen om, hvad de kan huske om landet og historien om Alexandru. Vis (endnu engang) på et verdenskort eller interaktiv tavle, hvor Rumænien er placeret i forhold til Danmark. Genopfrisk derefter begreberne 'mod + modig': Hvad ved vi indtil videre?

- Læs teksten 'Nicoleta har aldrig venner med hjem' to og to, og skriv eventuelle spørgsmål ned undervejs.
- Hver elev skriver individuelt fem spørgsmål ned til teksten.
- Del derefter eleverne ud i en inder-ydercirkel, således at alle får en samtalemakker. Hver elev stiller et af sine spørgsmål til sin makker og omvendt, og efter hver runde rykker ydercirklen sig et skridt til højre. Fortsæt, indtil I er igennem ca. fem spørgsmål. Saml derefter op på interviewet i klassen.

TEMA 4: DE MODIGE FRIVILLIGE

Spørgsmål til teksten:

1. Beskriv Nicoletas hjem: Hvordan ser der ud, hvilke stemninger er der osv.?
2. Nicoleta har mange søskende, hvilket hun synes er pinligt – hvorfor gør hun mon det?
3. Hvilket forhold har Nicoleta til skole og venner?
4. I Rumænien er der mange fattige: Diskuter, hvad det betyder for et barn at vokse op i fattigdom – både i Rumænien og i Danmark.
5. Hvorfor skammer Nicoleta sig over at være fattig?
6. Mange fattige rumænske familier lever for 300-400 kr. pr. familiemedlem pr måned: Hvad svarer dette beløb til pr. dag?

B)

Billedanalyse: På side 18-21 i elevbogen (billederne er beskåret i elevbogen, men kan ses i sit fulde format på rodekors.dk/skole/modig) finder I en række billeder fra Nicoletas hjem og Røde Kors' fritidshjem i Rumænien. Lad eleverne kigge godt på billederne og analysere 1-3 af dem mundtligt:

1. Hvad forestiller billederne?
2. Hvad er der i forgrunden, mellemgrunden og baggrunden?
3. Hvilke personer er med på billedet?
Beskriv disse personer, så godt som du kan:
Hvad kan du se (påkledning, alder, køn, kropssprog, udseende, ansigtsudtryk)?
Hvor befinder personen sig, og hvad foretager personen sig?
4. Er der andre vigtige ting på billedet? Giv en grundig beskrivelse.
5. Farver: Hvilke farver ser du? Hvordan er de: glade, triste, varme, mørke, lyse?

Afsluttende spørgsmål til teksten og billederne:

1. Hvilken rolle spiller Røde Kors for et barn som Nicoleta i Rumænien?
2. Hvordan hjælper Røde Kors, og hvorfor er det nødvendigt?
3. Hvem, tror du, hjælper fattige herhjemme i Danmark?
4. Hvem hjælper dig, hvis du har det svært?
5. Er det modigt, at mennesker arbejder frivilligt (uden at få penge for det) for at hjælpe andre? Hvorfor/hvorfor ikke?

VIDEN RUMÆNIEN

→ Der bor 21,4 millioner mennesker i Rumænien.
→ Landet er et af de fattigste medlemslande i EU.
→ 22,2 procent af indbyggerne lever under fattigdomsgrænsen (under 200 RON (340 kr.) pr. familiemedlem pr måned).
→ 14 procent (3 millioner) lever i absolut fattigdom.
Årsagerne til fattigdommen er blandt andet, at der er mangel på jobs til en ordentlig løn. Jobbene finder ikke vej til Rumænien, fordi virksomhederne ikke kan finde tilstrækkeligt med ordentligt uddannet arbejdskraft. Kvaliteten af uddannelse er nemlig blevet voldsomt forværret siden murens fald. Det anslås, at 40 procent af alle 15-årige i landet har problemer med at læse. Den del af befolkningen, som har ressourcerne og får en god uddannelse, søger i stadig højere grad ud af landet og til jobs i blandt andet Vesteuropa.

Kilde: Eurostat.

TEMA 4: DE MODIGE FRIVILLIGE

c)

De modige frivillige: Diskuter følgende i plenum:

1. Findes der også mennesker i Danmark, der arbejder frivilligt? Hvorfor?
2. Hvad kunne frivilligt arbejde eksempelvis være?
3. Hvad får mennesker til at bruge deres fritid på at hjælpe andre?
4. Kræver det mod at hjælpe andre på denne måde?

Læsning: Læs derefter side 22-23 i elevmagasinet 'De modige frivillige' i fællesskab.

Tal om hver enkelt case efter oplæsningen:

1. Hvad får personen til at være frivillig?
2. Kender du nogen, der arbejder frivilligt?
3. Kan du komme tanke om andre former for frivilligt arbejde?
4. Er det okay at hjælpe mennesker, der sidder i fængsel, som Røde Kors fx gør?
5. Kunne du finde på at arbejde som frivillig (udbyd dit svar)?

EVALUERING

TIDSFORBRUG: A) 20 min., B) 15 min. C) 60 min. og D) 15 min.

MATERIALER: Kopiark 13 og 14.

SÅDAN GØR DU:

A)

Videndeling: Bed eleverne om at rejse sig op og finde en makker. Lad eleverne skifte makker ca. hvert andet minut. Lad dem tale om det, som de kan huske om emnet mod/modig.

Diskussion i grupper: Lad eleverne tale om følgende udsagn – skriv dem evt. på tavlen – og lad dem diskutere dem i mindre grupper:

1. Det, der forbavsede mig mest, var ...
2. Det mest interessante var ...
3. Det sværeste var ...
4. Min præstation var ...
5. Det forstår jeg stadigvæk ikke ...

B)

Opsamlingsliste: Udlever kopiark 13, som eleverne udfylder individuelt.

Lad dem derefter sammenligne med en makker eller bordgruppe. Derefter lader du grupperne lave en form for opsamlingsliste over de definitioner af mod, de nu kender til.

C)

Lav en plakat: Lav en kampagneplakat sammen med en makker. Se opsamlingslisterne godt igennem, og lad grupperne diskutere, hvad der gør mest indtryk på dem.

→ Eleverne skal nu:

1. Tage et foto af et scenarie eller situation, hvor nogen er modig.
2. Lav et slogan til.
3. Design nu en kampagneplakat med en form for budskab.
4. Forbered derefter en lille 5-minutters præsentation.
5. Hæng plakaten op i klassen eller et andet sted på skolen.

D)

Opsamling på læringsmål: Udlever derefter kopiark 14. Her får eleverne mulighed for at svare skriftligt på læringsmålene for forløbet. Der skal sættes kryds i et af felterne til hvert mål.

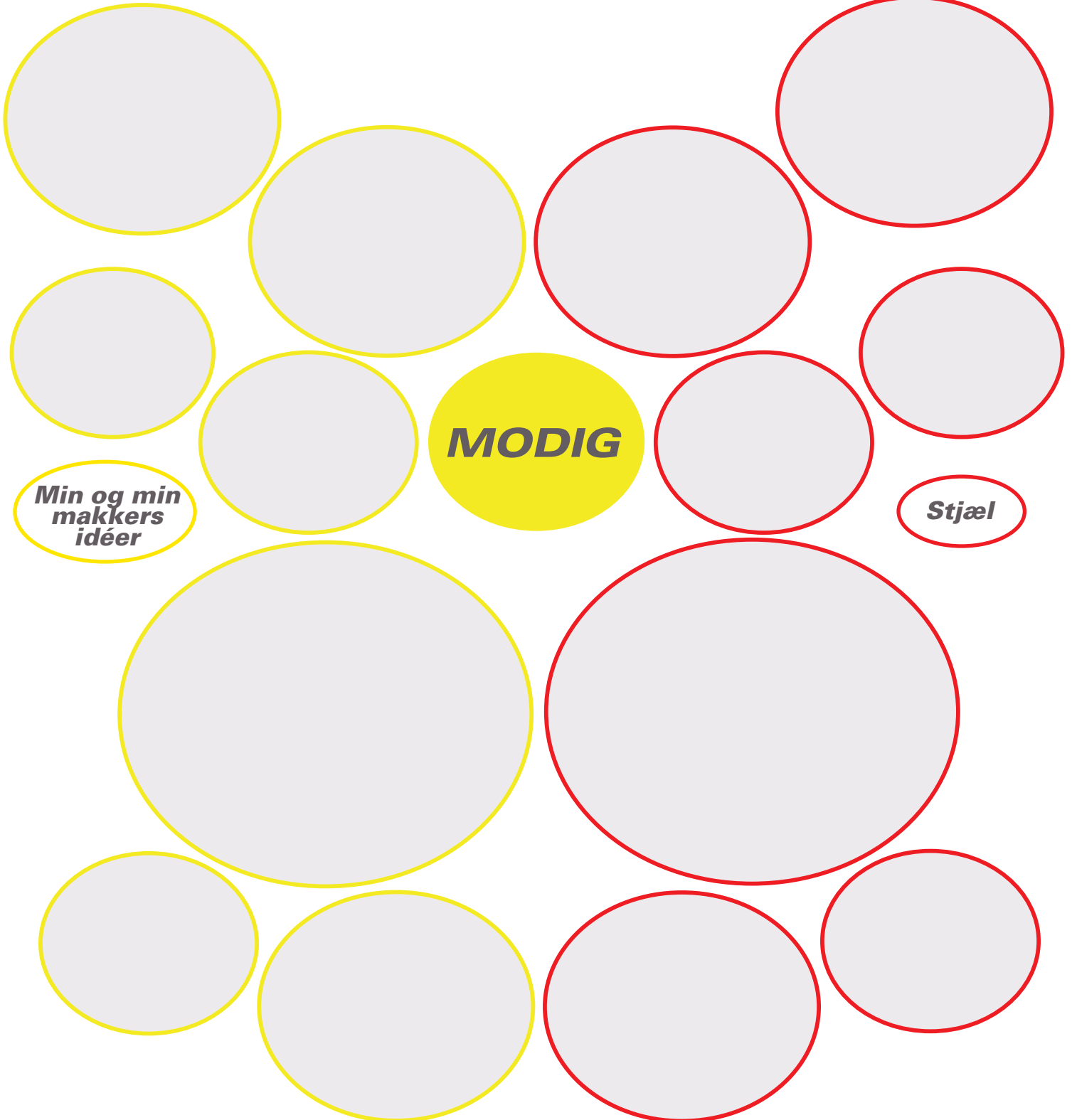
KOPIARK

1

BRAINSTORM

Du skal nu sammen med en makker udfylde mindmappen.

→ Udfyld boblerne med alt det, I kommer til at tænke på, når I hører ordet **MODIG**:

KOPIARK

GUIDE TIL BILLEDANALYSE

2

Du har nu læst historien om Alexandru. Nu skal du og dine klassekammerater lave en analyse af dette billede:

Foto: Lene Vendelbo

1. Hvad forestiller billedet?

2. Hvad er der i forgrunden, mellemgrunden og baggrunden?

3. Hvilke personer er med på billedet? Beskriv disse personer, så godt som du kan: Hvad kan du se (påklædning, alder, køn, kropssprog, udseende, ansigtsudtryk, hvor befinder personen sig, og hvad foretager personen sig)?

4. Er der andre vigtige ting på billedet? Giv en grundig beskrivelse.

5. Farver: Hvilke farver ser du? Hvordan er de: glade, triste, varme, mørke, lyse?

KOPIARK

3

DIG vs ALEXANDRU

**Hvordan er vi anderledes, og hvad har vi til fælles?
Du skal nu undersøge:**

- Hvordan du er?
- Hvordan Alexandru er?
- I midten skriver du det ned, som I har til fælles.

MIG

ALEXANDRU

**MIG og
ALEXANDRU**

DIN VIDEN OM ALEXANDRU

1. Jeg synes, det er mærkeligt, at ...

2. Jeg var ikke klar over, at ...

3. Jeg blev trist, da ...

4. Jeg synes, at ...

5. Hvem er Alexandru?

6. Hvor bor han, og hvordan er hjemmet beskrevet?

7. Hvilke tegn er der på, at Alexandrus familie ikke har mange penge og er fattige?

8. Hvordan bliver Alexandru behandlet af andre børn?

9. Hvilken betydning har Røde Kors' fritidshjem for Alexandru?

10. Hvilke drømme har Alexandru?

11. Hvordan er Alexandrus venskab med Cristian?

12. Hvis du kunne sige noget til Alexandru og Cristian, hvad skulle det så være?

13. Alexandru fortæller om konflikten, der handler om mærketøj: Kunne denne konflikt også opstå herhjemme i Danmark på din skole eller blandt dine venner? Hvilke tanker gør du dig om dette – husk at uddybe dine svar.

KOPIARK

5

**HVORNÅR ER DET SVÆREST
AT VÆRE EN MODIG VEN?**

KOPIARK

KONFLIKTTRAPPEN

6

KOPIARK

SPØRG HINANDEN ...

SPØRGSMÅL	NAVN	SVAR
1. Har du en yndlingsfilm – hvilken?		
2. Har du en yndlingsbog – hvilken?		
3. Har du en hobby eller fritidsinteresse – hvilken?		
4. Har du et yndlingsfag i skolen – hvilket?		
5. Har du et kæledyr derhjemme – hvilket?		
6. Har du en livret – hvilken?		
7. Hvad vil du gerne være, når du bliver voksen?		
8. Har du for nylig gjort noget, som du er særligt stolt af – hvad?		
9. Har du for nylig hjulpet nogen?		
10. Hvornår har du sidst været modig?		
11. Dit eget spørgsmål:		

KOPIARK

SUPERGODE VENNERÅD

I Røde Kors hjælper vi børn videre med livet, når de har oplevet katastrofe. Vi har samlet en række gode råd til dig, som du kan bruge til at hjælpe en klassekammerat i tiden efter, at han har oplevet en katastrofe. Det kan være en ulykke eller måske en i familien, der er død.

1. SPØRG BARE

Selv om din ven ser helt cool ud, så kan det godt være noget rod inden i ham. Så spørg, hvordan han har det.

2. ACCEPTER ET NEJ

Hvis din ven ikke vil snakke, så er det ok. Men det er altid godt at vise, at du er interesseret. Hvis han så får lyst til at snakke på et senere tidspunkt, så ved han, at du er der.

3. BLIV IKKE BANGE FOR TÅRER

Hvis din ven kommer til at græde, så skal du ikke være bange. Det er naturligt at græde. Det gør vi alle sammen – også voksne. Prøv at lægge en hånd på skulderen.

4. UNDGÅ DRAMA

Hvis I taler om det voldsomme, der er sket. Det kan for eksempel være en trafikulykke, så husk altid at ende snakken med, hvordan det hele endte. Han har det jo godt i dag. Hvis I kun snakker om alt det dramatiske, så er det svært for din ven at komme videre.

5. SIG DET TIL EN VOKSEN

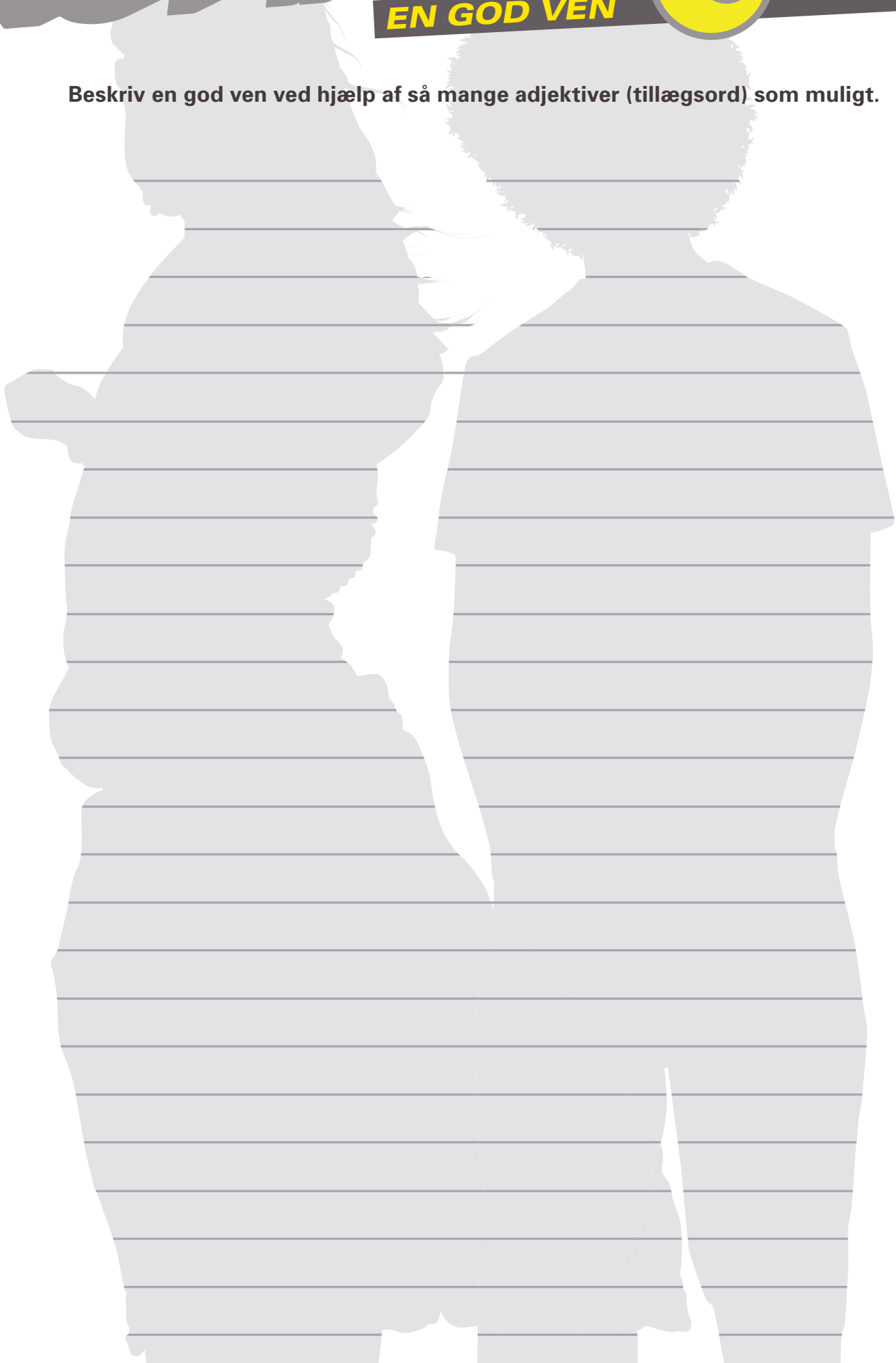
Når du har snakket med en klassekammerat, der er meget ked af det, så er det en god idé lige at sige det til læreren. Når der er flere, der ved, at din ven har det skidt, så er der også flere, der kan hjælpe.

KOPIARK

EN GOD VEN

70

Beskriv en god ven ved hjælp af så mange adjektiver (tillægsord) som muligt.

KOPIARK

11

**HVEM ER DEN MODIGSTE,
DU KENDER?**

Og hvorfor?

KOPIARK

act MODIG/42
LÆRERVEJLEDNING

KÆRE DAGBOG

12

Du skal nu skrive om en episode, hvor nogen udviste mod. Du må også gerne digte en historie – bare den er realistisk.

Kære dagbog

KOPIARK

13

HVAD TÆNKER DU NU OM MOD?

1. Man er modig, når ...

2. Jeg var allermest modig, da ...

3. At være modig er ...

4. Man er ikke modig, når ...

5. Mod kan også være ...

6. Den modigste, jeg kender er _____, fordi ...

KOPIARK

LÆRINGSMÅL

14

MÅL	BESKRIVELSE	KAN	KAN NÆSTEN	KAN IKKE ENDNU
Jeg kan forklare forskellige former for mod.				
Jeg kender konflikt-trappen og kan fortælle, hvornår man ned- eller optrapper en konflikt.				
Jeg ved, hvad det vil sige at være neutral.				
Jeg kan komme med eksempler på, hvad jeg som ven eller klassekammerat kan gøre, hvis der starter et flygtningebarn i min klasse.				
Jeg kan komme med et eksempel på, hvordan man taler med et andet barn, der har oplevet noget svært.				
Jeg kan beskrive, hvordan fattige børn i Rumænien lever.				
Jeg kan give eksempler på, hvordan Røde Kors hjælper ude i verden og i Danmark.				
Jeg ved, hvad det vil sige at være frivillig, og jeg kan fortælle, hvem frivillige hjælper.				